

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR BALCIA INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

2025-03-13 Nr. 429-50
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) atstovaujančio Y. Y. (toliau – pareiškėjos atstovas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir *Balcia Insurance SE*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2023 m. spalio 25 d. – 2024 m. spalio 24 d. draudimo laikotarpiui tarp pareiškėjos ir draudiko buvo sudaryta Turto draudimo sutartis, kuria, be kitų draudimo objektų ir apdraustų draudimo rizikų, buvo apdrausti pareiškėjos turtiniai interesai, susiję su jai priklausančiu gyvenamuoju namu (toliau – Draudimo sutartis). Draudimo apsauga suteikta Visų rizikų draudimo taisyklių¹ Nr. LT-007.02-02 (toliau – Taisyklės) pagrindu.

Pareiškėja draudiką 2024 m. liepos 29 d. informavo apie apdrausto pastato 2024 m. liepos 29 d. audros ir liūties metu sugadinimą (toliau – Įvykis). 2024 m. rugpjūčio 1 d. draudiko pasitelktos įmonės UAB „Smart claims“ ekspertas atliko sugadinto pastato apžiūrą. UAB „Smart claims“ sudarytame Turto apžiūros akte buvo nurodyti duomenys apie užfiksuotus pastato vidaus grindų, sienų, lubų pažeidimus dėl užliejimo, kuris galimai įvyko per pastato stogo nesandarumus.

Pareiškėja draudikui pateikė 2024 m. rugpjūčio 1 d. savo pasirinkto eksperto X. Y. (toliau – Specialistas) sudarytą apdrausto turto Apžiūros aktą, kuriame nurodyta, kad „yra matomi nubėgimai ant tapetų, trečio aukšto visose lubose ir sienose. Įtempiamos lubos pilnos vandens, matosi vandens ištempta lubų dalis. Trijuose kambariuose apačioje sugadinta po vieną išorinę sieną, atšokęs glaistas, matosi pažeidimai po tapetais“. Pareiškėja draudikui pateikė Lokalinę sąmatą, kurioje buvo nurodytos 15 396,17 Eur pastato vidaus sugadinimų remonto išlaidos.

Draudikas, vadovaudamasis Taisyklėse įtvirtinta draudžiamojo įvykio dėl „lietaus ir tirpstančio sniego“ poveikio apdraustam pastatui sąlyga, pareiškėją 2024 m. rugpjūčio 9 d. raštu informavo apie sprendimą išmokėti šioje sąlygoje nurodytą maksimalią 3 000 Eur draudimo išmokos sumą.

Pareiškėjos atstovas 2024 m. rugsėjo 10 d. raštu draudikui pateikė pretenziją dėl pritaikytų Taisyklių sąlygų ir nustatyto draudimo išmokos dydžio pagrįstumo. Pareiškėjos atstovas pabrėžė, kad žala apdraustam pastatui buvo padaryta 2024 m. liepos 29 d. visoje Lietuvoje kilusios stiprios audros ir liūties metu, kai dėl audros poveikio per sugadintas pastato stogo konstrukcijas į pastato vidų pateko didelis kiekis vandens. Pareiškėjos atstovas nurodė, kad „dėl kilusios audros buvo apgadintos pastato stogo konstrukcijos – kilęs stiprus vėjas atplėšė stogo apskardinimus bei pažeidė stogo čerpes“. Šias aplinkybes pareiškėjos atstovas grindė 2024 m. rugsėjo 3 d. Specialisto sudaryto pastato stogo defektų akto (toliau – Aktas) ir pastato stogo defektų nuotraukų duomenimis.

Pareiškėjos atstovas, remdamasis aplinkybėmis apie Įvykio metu buvusią meteorologinę situaciją, Specialisto nurodytais duomenimis apie pastato stogo dangos sugadinimų priežastis, taip pat pareiškėjos 2024 m. rugpjūčio 1 d. pateiktos Lokalinės sąmatos apie 15 396,17 Eur pastato vidaus sugadinimų remonto išlaidas bei papildomai sudarytos pastato stogo 6 485,20 Eur remonto išlaidų (be PVM) sąmatos duomenimis, draudikui kėlė reikalavimą išmokėti papildomą 18 831,37 Eur draudimo išmoką. Pareiškėjos atstovas pabrėžė, kad ši draudimo išmoka buvo apskaičiuota pagal 21 881,37 Eur apdrausto pastato vidaus apdailos ir stogo dangos

¹ 2023 m. spalio 5 d. draudimo taisyklių redakcija.

sugadinimų remonto išlaidas, iš kurių buvo išskaičiuota draudiko išmokėta 3 000 Eur draudimo išmoka ir Draudimo sutartyje nurodyta 50 Eur išskaita.

Atsižvelgiant į pareiškėjos atstovo draudikui pateiktoje pretenzijoje nurodytas aplinkybes ir pateiktus papildomus įrodymus, UAB „Smart claims“ 2024 spalio 3 d. atliko pakartotinę pastato stogo apžiūrą. Kadangi šios apžiūros metu buvo fiksuoti stogo dangos nusidėvėjimo ir jos netinkamo įrengimo požymiai, todėl draudikas pareiškėjos atstovą 2024 m. spalio 10 d. informavo, kad pastato stogo dangos sugadinimai negalėjo būti padaryti staiga ir netikėto įvykio metu.

Draudikas, įvertinęs pareiškėjos atstovo pretenzijoje nurodytus duomenis apie įvykio metu buvusį stiprų lietų ir vėją, priėmė sprendimą nesivadovauti 3 000 Eur draudimo išmokos limitą įvirtinančiomis „lietaus ir tirpstančio sniego“ poveikio apdraustam pastatui draudžiamąjo įvykio sąlygomis. Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas perskaičiavo pastato vidaus apdailos išlaidas atlyginančią draudimo išmoką, nustatydamas 11 727,51 Eur papildomos draudimo išmokos sumą. Tačiau draudikas nesutiko su pareiškėjos atstovo reikalavimu mokėti 6 485,20 Eur pastato stogo dangos remonto išlaidas (be PVM) atlyginančią draudimo išmoką.

Pareiškėjos atstovas, nesutikdamas su draudiko sprendimu atsisakyti išmokėti pastato stogo dangos remonto išlaidas atlyginančią draudimo išmoką, 2024 m. lapkričio 4 d. pakartotiniame kreipimesi į draudiką nurodė, kad UAB „Smart claims“ 2024 m. spalio 3 d. atliktos pastato stogo apžiūros duomenys negali būti pripažinti objektyviu įrodymu, kadangi šios apžiūros metu dalis pastato stogo sugadinimų jau „buvo pašalinti, siekiant apsaugoti nuo tolimesnio vandens prasiskverbimo į pastatą“.

Draudikas, remdamasis UAB „Smart claims“ pastato stogo defektų atsiradimo priežasčių vertinimu, pareiškėjos atstovą informavo, kad pareiškėjai išmokama papildoma draudimo išmoka gali atlyginti tik pastato vidaus sugadinimų remonto išlaidas. Pareiškėjos atstovas, nesutikdamas su draudiko dėl įvykio išmokėtos draudimo išmokos dydžiu, draudikui kėlė reikalavimą išmokėti 6 485,20 Eur pastato stogo remonto išlaidas (be PVM) atlyginančią draudimo išmoką.

Draudikas atsiliepime į pareiškėjos atstovo kreipimąsi ir 2025 m. vasario 17 d. pateiktuose papildomuose paaiškinimuose pakartojė atsakyme į pareiškėjos atstovo pretenziją nurodytas aplinkybes ir papildomai pabrėžė, kad, remiantis stogų čerpių gamintojų teikiama informacija, paprastai stogo čerpių yra suteikiama 30 metų garantija. Kadangi draudikui pateikti įrodymai patvirtina, jog apdraustas pastatas buvo įregistruotas prieš 30 metų, todėl, draudiko teigimu, stogo čerpių nusidėvėjimas ir UAB „Smart claims“ stogo apžiūros metu nustatytos stogo dangos įrengimo klaidos yra susijusios su lietaus vandens į apdrausto pastato vidų prasiskverbimu. Draudikas pabrėžė, kad UAB „Smart claims“ užfiksuotas stogo čerpių defektų pobūdis atitinka Taisyklėse įtvirtintas nedraudžiamųjų įvykių sąlygas.

Draudikas 2025 m. kovo 6 d. pranešimu Lietuvos banką informavo, kad, siekdamas taikaus susitarimo ginčo dalyje dėl stogo dangos remonto išlaidas atlyginančios draudimo išmokos mokėjimo, jis sutinka išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią nuostolius, kilusius dėl Specialisto atliktos apžiūros metu darytose nuotraukose užfiksuoto „nuplėšto stogo skardinimo“.

Draudikas 2025 m. kovo 10 d. Lietuvos bankui pateikė įrodymus, kad pareiškėja 2025 m. kovo 10 d. pranešimu buvo informuota apie išmokamą 640 Eur draudimo išmoką dėl stogo skardinimo keitimo. Draudikas nurodė, kad pastato stogo dangos remonto sąmatoje, kurios pagrindu pareiškėjos atstovas draudikui kėlė reikalavimą išmokėti 6 485,20 Eur pastato stogo remonto išlaidas (be PVM) atlyginančią draudimo išmoką, buvo nurodytos 600 Eur (be PVM) „stogo skardinimo“ keitimo išlaidos, taip pat 40 Eur (be PVM) „skardos demontavimo“ išlaidos. Todėl draudikas nurodė, kad 640 Eur (be PVM) draudimo išmoka dėl stogo skardinimo sugadinimo buvo apskaičiuota pagal pareiškėjos atstovo pateiktos pastato stogo dangos atkūrimo išlaidų sąmatos duomenis.

Draudikas nesutiko mokėti pareiškėjos atstovo reikalaujamos kitų pastato stogo dangos remonto sąmatoje nurodytų darbų (t. y. stogo dangos čerpių remonto, difuzinės plėvelės keitimo ir kt.) atlikimo išlaidas atlyginančios draudimo išmokos. Draudikas pabrėžė, kad neturi pagrindo atlyginti visų pareiškėjos atstovo draudikui pateiktoje stogo dangos remonto sąmatoje nurodytų stogo elementų sugadinimų remonto išlaidų, kadangi kitų stogo elementų (išskyrus minėtą atplėštą apskardinimą) sugadinimų požymiai atitinka nedraudžiamųjų įvykių sąlygas.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Įvertinus ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad šalių ginčas kyla dėl draudiko sprendimo atsisakyti išmokėti visas pareiškėjos atstovo draudikui pateiktoje stogo dangos remonto išlaidų sąmatoje nurodytas stogo remonto išlaidas atlyginančią draudimo išmoką pagrįstumo.

Siekiant išnagrinėti tarp pareiškėjos ir draudiko kilusį ginčą, būtina įvertinti: 1) draudiko sprendimo išmokėti 640 Eur draudimo išmoką, atlyginančią atplėšto stogo apskardinimo keitimo išlaidas ir 2) pareiškėjos draudikui keliamo reikalavimo mokėti stogo čerpių keitimo ir kitų stogo dangos remonto sąmatoje nurodytų darbų atlikimo išlaidas atlyginančią draudimo išmoką pagrįstumą.

Remiantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta draudimo sutarties samprata, minėta sutartimi draudikas įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti draudėjui arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Draudimo sutartimi draudimo objektui (draudėjo ar naudos gavėjo turciniams interesams) suteikiama apsauga – įsipareigojimas mokėti draudimo išmoką įvykus draudžiamajam įvykiui². Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtomis draudimo rūšies taisyklėmis (standartinės sąlygos), tiek draudimo liudijime aptartomis individualiomis sąlygomis. Kasacinio teismo praktikoje pažymėta, kad draudimo taisyklės yra standartinės, bendros sąlygos, paprastai taikomos visiems draudėjams, sudarantiems atitinkamos draudimo rūšies sutartį su tuo pačiu draudiku, o draudimo liudijime nurodomi ne bendri, bet konkrečią sutartį individualizuojantys duomenys³.

Taisyklių 2 punkte nustatyta, kad draudimo apsauga apdraustam turtui yra taikoma dėl staigaus ir nenumatyto išorinio įvykio (įskaitant vagystę ir plėšimą). Minėtame Taisyklių punkte taip pat nurodyta, kad draudimo apsauga yra teikiama nuo visų įvykių, išskyrus įvykius, kurie patenka į Taisyklėse nurodytą nedraudžiamųjų įvykių sąrašą. Taisyklių 2 punkte taip pat yra nurodyti kai kurie draudimo apsaugos apribojimai, tarp kurių yra įtvirtinta, kad dėl „lietaus ar tirpstančio sniego“ staigaus ir netikėto poveikio apdraustam turtui maksimali draudiko mokama draudimo išmoka yra 3 000 Eur per visą draudimo laikotarpį, išskyrus atvejus, kai apie analogiškus nuostolius jau buvo pranešta praėjusiais metais.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad draudikas įvykio administravimo metu buvo priėmęs sprendimą pritaikyti minėtus draudimo apsaugos apribojimus įtvirtinančią „lietaus ar tirpstančio sniego“ poveikio apdraustam turtui draudžiamąją įvykio sąlygą. Draudiko sprendimas, gavus pareiškėjos atstovo pretenziją dėl draudimo išmokos dydžio, buvo pakeistas, vertinant, kad apdraustas turtas buvo sugadintas dėl liūtis ir audros poveikio.

Vis dėlto, draudikas nesutiko mokėti draudimo išmokos dėl visų pareiškėjos atstovo draudikui pateiktoje stogo dangos remonto darbų sąmatoje nurodytų dangos elementų sugadinimų, vertindamas, kad dalies šių sugadinimų pobūdis atitinka Taisyklių 3 punkte įtvirtintų nedraudžiamųjų įvykių, pagal kurias draudimo išmoka nemokama dėl netinkamo pastato įrengimo ar jo nusidėvėjimo, sąlygas.

1. Dėl 640 Eur draudimo išmokos, atlyginančios atplyšusio stogo apskardinimo keitimo išlaidas, mokėjimo

² Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalies 10 punktas.

³ Lietuvos Aukščiausiojo teismo 2019 m. birželio 27 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-221-403/2019; 2016 m. kovo 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-143-313/2016.

Vertinant ginčo šalių pateiktus įrodymus ir nurodytas aplinkybes, kuriomis jos remiasi, kaip savo reikalavimų ir atsikirtimų pagrindu, pažymėtina, kad draudikas ginčo nagrinėjimo metu, siekdamas taikaus susitarimo ginčo dalyje, sutiko pareiškėjai išmokėti 640 Eur Specialisto nuotraukose užfiksuoto nuplyšusio stogo skardinimo keitimo išlaidas atlyginančią draudimo išmoką. Pareiškėjai mokėtina 640 Eur draudimo išmoka buvo apskaičiuota pagal apdrausto pastato stogo dangos remonto sąmatos, kuria remiasi pareiškėja, draudikui keldama reikalavimą dėl stogo dangos remonto išlaidas (be PVM) atlyginančios draudimo išmokos mokėjimo, duomenis.

Draudikas nurodė, kad draudimo išmoka, atlyginanti atplyšusio stogo apskardinimo keitimo išlaidas, pareiškėjai yra išmokama be PVM, kadangi pareiškėja nėra draudikui pateikusi minėto stogo skardinimo keitimo išlaidų patyrimo faktą patvirtinančių dokumentų. Draudikas, priimdamas sprendimą mokėti stogo skardinimo dalies keitimo išlaidas (be PVM) atlyginančią draudimo išmoką, rėmėsi Taisyklių 14 punktu, nustatančiu, kad „su statybomis dėl draudžiamojo įvykio susijusios išlaidos bus įtrauktos (įskaitant statybos darbams taikomus mokesčius), jei gausime tokių išlaidų padengimą pagrindžiančius dokumentus“.

Draudikas 2025 m. kovo 10 d. Lietuvos bankui pateiktuose paaiškinimuose nurodė, kad jis sutinka papildomai išmokėti ir PVM išlaidų sumą, jei pareiškėja draudikui pateiks pažeisto stogo skardinimo keitimo išlaidų patyrimo faktą patvirtinančius įrodymus (sąskaitas – faktūras ir pan.). Draudikas pabrėžė, kad apie sprendimą išmokėti draudiko nustatytas stogo skardinimo keitimo išlaidas atlyginančią draudimo išmoką buvo informuota pareiškėja ir jos atstovas.

Vertinant draudiko nurodytas aplinkybes apie priimtą sprendimą pareiškėjai išmokėti 640 Eur atplyšusio stogo skardinimo keitimo išlaidas (be PVM) atlyginančią draudimo išmoką, pažymėtina, kad pareiškėjos atstovas kreipėsi į Lietuvos banką kėlė reikalavimą mokėti jo draudikui pateiktoje stogo dangos remonto darbų sąmatoje nurodytas išlaidas be PVM⁴. Pareiškėjos atstovas nenurodė aplinkybių ir nepateikė jokių duomenų apie PVM išlaidų patyrimą ir įrodymų, kad stogo skardinimo keitimo išlaidos viršijo 640 Eur išlaidų sumą.

Svarbu pažymėti, kad pareiškėjos atstovas draudikui 2024 m. lapkričio 4 d. raštu pateiktoje pretenzijoje nurodė, kad „tikėtina, kad draudėja remontą atliks ūkio būdu, todėl PVM išlaidos greičiausiai nebus patirtos“. Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėjos atstovas draudiko prašė „surasti kompromisinį sprendimą stogo nuostolių dalyje“.

Todėl pagal pareiškėjos atstovo draudikui nurodytas aplinkybes, Lietuvos bankui pateiktus įrodymus ir draudikui keliamą reikalavimą mokėti stogo dangos sąmatoje nurodytas išlaidas be PVM, negalima spręsti, kad Lokalinę sąmatą sudariusi įmonė atliko stogo skardinimo keitimo darbus ir kad pareiškėja iki kreipimosi į Lietuvos banką buvo patyrusi minėtoje sąmatoje nurodytas stogo skardinimo darbų keitimo išlaidas su PVM. Pareiškėja draudikui ir Lietuvos bankui nėra pateikusi jokių patirtas stogo skardinimo keitimo išlaidas patvirtinančių įrodymų, taip pat nėra pateikusi duomenų, kurie pagrįstų, kad jos patirtos stogo skardinimo keitimo išlaidos siekė arba viršijo draudiko nurodytą 640 Eur šios detalės keitimo išlaidas atlyginančios draudimo išmokos sumą.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad draudikas sprendimą išmokėti pažeisto stogo skardinimo keitimo išlaidas atlyginančią draudimo išmoką priėmė, siekdamas taikaus susitarimo šioje ginčo dalyje. Draudikas priėmė geranorišką sprendimą vadovautis pareiškėjos atstovo pateiktoje stogo dangos remonto išlaidų sąmatoje nurodyta išlaidų (be PVM) suma, neginčydamas minėtoje sąmatoje nurodytų su stogo skardinimo keitimu susijusių išlaidų dydžio.

Kaip minėta, draudikas neginčija pareigos pagal Taisyklių 14 punkto sąlygas išmokėti PVM išlaidų sumą, jei pareiškėja ar jos atstovas draudikui pateiks įrodymus, patvirtinančius, kad pareiškėja patyrė stogo skardinimo keitimo išlaidas su PVM. Todėl, remiantis Lietuvos bankui pateiktais įrodymais, darytina išvada, kad draudiko sprendimas išmokėti 640 Eur stogo skardinimo išlaidas atlyginančią draudimo išmoką yra pagrįstas Taisyklių 14 punkto sąlygomis ir įrodymais, kuriais remiasi pareiškėja, draudikui keldama reikalavimą dėl papildomos draudimo išmokos mokėjimo.

Konstatuotų aplinkybių kontekste, papildomai pažymėtina, kad pareiškėjai draudikui pateikus įrodymus, jog ji dėl pažeisto stogo skardinimo keitimo patyrė didesnes išlaidas nei

⁴ Pažymėtina, kad pareiškėjos atstovo kreipimesi nurodytas draudikui keliamas reikalavimas mokėti pagal stogo remonto sąmatos duomenis apskaičiuotą stogo dangos remonto išlaidas be PVM, į kurias yra įskaičiuotos ir nuplėšto stogo skardinimo keitimo išlaidos, atlyginančią draudimo išmoką buvo pateiktas jau po skardinimo nuplėšimo padarinių pašalinimo.

draudiko išmokėta 640 Eur draudimo išmoka (t. y. taip pat patyrė ir Lokalinėje sąmatoje nurodytas PVM išlaidas), draudikui kiltų pareiga spręsti dėl papildomos draudimo išmokos, atlyginančios Taisyklių 14 punkte nurodytas išlaidas (t. y. nagrinėjamu atveju – PVM išlaidas) mokėjimo pareiškėjai.

2. Dėl pareiškėjos reikalavimo mokėti stogo čerpių keitimo ir kitų stogo dangos remonto sąmatoje nurodytų darbų atlikimo išlaidas atlyginančią draudimo išmoką pagrįstumo

Draudikas išvadą, kad didžioji dalis apdrausto pastato stogo dangos sugadinimų nebuvo padaryti draudžiamojo įvykio metu, grindė 2024 m. spalio 3 d. pastatų techninės priežiūros inžinieriaus X. Y. atliktos pastato stogo apžiūros, 2024 m. spalio 7 d. UAB „Smart claims“ ekspertų X. G., Y. X. sudaryto Nuostolių priežasties nekilnojamam turtui vertinimo (toliau – Vertinimas) ir 2024 m. gruodžio 20 d. UAB „Smart claims“ ekspertų (atestuotų statybos inžinierių) X. E. ir X. F. Nuostolių priežasties nekilnojamam turtui vertinimo papildymo (toliau – Vertinimo papildymas) duomenimis.

2024 m. spalio 3 d. sudarytame Statinio apžiūros akte nurodyta, kad ekspertas atliktos stogo apžiūros metu nustatė, kad „kraigo čerpės sandarintos cementiniu mišiniu. Mišinys beveik visur ištrupėjęs. Vietomis pasislinkę, nuskilę pavienės čerpės“. Eksperto atliktos pastato stogo apžiūros metu buvo nustatyta, kad „nuo kaimyninio stogo netvarkingai, be lietvamzdžio nuvestas vanduo“. Taip pat „vėliau (ne stogo įrengimo metu) įrengtas papildomas skardinimas palangės zonoje sumontuotas netinkamai t. y. ant viršaus. Šoninis skardinimas nepavestas po fasadu, o sumontuotas ant viršaus. Perėjimas tarp šlaitų plokštumų turėtų būti skardintas“.

Vertinimo papildyme, rengiant išvadas 2024 m. spalio 3 d. stogo apžiūros pagrindu, papildomai nurodyta, kad „stogo dangos privedimo prie horizontalių paviršių netinkamai įrengtas (skardos lankstinys nėra pakištas po fasado dailylentėmis) arba nėra įrengtas skardinimas“. Taip pat Vertinimo papildyme yra detalizuota, jog be „vandens nuo stogo šlaito netvarkingai, be lietvamzdžio nuvedimo yra taip pat matomi lokalūs čerpių remonto požymiai, uždengiant kitokia medžiaga“.

Vertinimo papildyme pateiktame pastato stogo apžiūros duomenų apibendrinime nurodyta, kad UAB „Smart claims“ ekspertų atliktų „apžiūrų metu nebuvo nustatyta staigaus ir netikėto gamtinių jėgų poveikio stogo dangai ir jos elementams. Fiksuojamas atskirų elementų netinkamas įrengimas / montavimas ir fizinis nusidėvėjimas. Pavienių čerpių pasislinkimai, sandarinimo mišinio ištrupėjimai (jo nebuvimas) atskirų čerpių skilimai ir ištrupėjimai“.

Vertinimo papildyme daromos išvados, kad „atlikus papildomą disponuojamos informacijos analizę nustatyta, kad statinio molinių čerpių stogo danga, apskardinimo elementai yra su fizinio nusidėvėjimo požymiais bei nustatytais montavimo klaidomis. Netinkamai įrengti stogo dangos ir vertikalių paviršių sujungimo mazgai. Išorinė metalinė palangė sumontuota ant esamo skardos elemento, neprileista po lango profiliu / rėmu. Netinkamai įrengtos šlaitų lūžio vietos, nepilnai įrengta lietaus nuvedimo sistema. Stogo danga su fizinio nusidėvėjimo požymiais: pasislinkusios ir skilusios pavienės čerpės, daugelyje vietų ištrupėjęs sandarinimo skiedinys. Minimieji defektai ir montavimo klaidos tiesiogiai įtakoja stogo dangos nesandarumą. Nėra fiksuojama audros sukeltų pasekmių, kurios galėtų sukelti aukščiau minimus defektus“.

Vertinimo papildyme nurodyta, kad „detaliai apžiūrint stogą nustatyti nusidėvėjimo požymiai, montavimo klaidos ir nekokybiškai atlikti pavienių elementų įrengimo darbai. Vadovaujantis apžiūrų metu surinkta informacija daromos išvados, kad stogo dangos nesandarumai įtakoti ilgalaikio poveikio, nusidėvėjimo ir montavimo klaidų“.

Draudikas, siekdamas pagrįsti, kad Specialisto užfiksuoti stogo čerpių defektai negalėjo būti padaryti įvykio metu, taip pat nurodė, kad UAB „Smart claims“ ekspertų atliktos stogo apžiūros duomenys patvirtina, kad stogo čerpių skilimai ir kiti nesandarumai buvo nulemti cementinio mišinio, kuriuo buvo sandarintos čerpės, ištrupėjimo. Draudiko vertinimu, tokio pobūdžio defektai yra stogo eksploatacijos pasekmė. Draudikas taip pat pabrėžė, kad UAB „Smart claims“ ekspertų atliktos stogo apžiūros duomenys ir jų pagrindu padarytos išvados apie stogo dangos sugadinimų pobūdį patvirtina netinkamo dangos įrengimo aplinkybes.

Draudikas, vertindamas Specialisto 2024 m. rugsėjo 3 d. atliktos stogo apžiūros metu užfiksuotų stogo čerpių sugadinimų pobūdį, nurodė, kad ant pastato stogo čerpių defektų yra matomos samanės, kurios negalėjo atsirasti laikotarpiu nuo įvykio iki Specialisto stogo defektų apžiūros atlikimo. Be to, draudikas nurodė, kad nuotraukoje yra užfiksuota nuskilusi stogo čerpė. „Tokio nuskilimo vėjas sukelti negali, nes skilimas yra tvarkingas, su aiškia linija, aplinkui nėra

fiksuojamų įtrūkimų, kuriuos atplyšimo atveju galėtų lemti vėjas". Draudiko vertimu, dalis stogo dangos čerpių nuskilimų yra vertintini kaip mechaninio pobūdžio pažeidimai. Draudikas, vertindamas Specialisto darytas stogo dangos čerpių nuotraukas, pabrėžė, kad šiose nuotraukose užfiksuotas čerpių nuskilimas „fiksuojamasis išgaubimo dalyje, kuri neturi tvirto pagrindo po savimi“.

Draudiko vertinimu, Specialisto nuotraukose užfiksuoti stogo čerpių defektai pagrindžia, kad stogo čerpės buvo montuojamos netinkamai, nesilaikant čerpių klojimo technologijai keliamų reikalavimų. Draudikas nurodė, kad Specialisto darytose stogo defektų nuotraukose yra matoma, kad stogo įrengimo metu nebuvo „panaudota medžiaga, kuri apsaugotų stogą nuo vandens pratekėjimo“.

Todėl, draudiko vertinimu, įrengimui nenaudojant privalomos medžiagos, kuri skirta apsaugoti, kad pro pastato stogo dangą neprasisverkėtų krituliai, žala dėl drėgmės į pastato vidų prasiskverbimo būtų padaryta net ir nesant stipraus lietaus (liūtis) poveikio apdraustam pastatui. Draudikas nurodė, kad „žiūrint į nuotraukas nuo išorinės stogo dalies, turėtų būti tokios medžiagos: čerpė; ventiliaciniai tašai (ventiliacija); garams laidži membrana; vata; difuzinė plėvelė; užbaigimas gipsu“. Remdamasis Specialisto stogo apžiūros metu darytų stogo defektų nuotraukų vertinimu, draudikas nurodė, kad žalos dėl lietaus poveikio pastato vidaus apdailai atsiradimui turėjo įtakos stogo dangos įrengimas, nesilaikant techninių reikalavimų.

Be to, draudikas nurodė, kad po įvykio darytų pastato vidaus apdailos sugadinimų nuotraukų duomenys patvirtina, kad dėl drėgmės poveikio pastato viduje buvo susidaręs pelėsis. Draudikas pabrėžė, kad šie duomenys patvirtina, kad dėl per pastato stogo dangos nusidėvėjimo ir jos įrengimo klaidų susidariusius stogo dangos nesandarumus krituliai galėjo skverbtis ir ilgą laiką. Todėl dalies pastato vidaus sugadinimų pobūdis patvirtina tęstinio pobūdžio apdraustam turtui žalos, kuri pagal Taisyklių sąlygas negali būti pripažinta draudžiamuoju įvykiu, padarymą.

Draudikas taip pat vertino UAB „Smart claims“ 2024 m. spalio 3 d. atliktos pastato stogo apžiūros metu užfiksuotus ir Akte bei Vertinimo papildyme detalizuotus netinkamo stogo skardinimo įrengimo duomenis. Draudikas nurodė, UAB „Smart claims“ užfiksuoti „vandens nuvedimo sistemos (lietvamzdžių)“ netinkamo įrengimo duomenys patvirtina, kad lietaus metu kritulių vanduo nuo pareiškėjos kaimynų stogo turėjo tekėti ant apdrausto pastato stogo.

Draudikas, remdamasis ekspertų atliktos apdrausto pastato stogo dangos apžiūros pagrindu padarytomis išvadomis, nurodė, kad stogo dangos įrengimas, nesilaikant jos įrengimui keliamų techninių reikalavimų, taip pat užfiksuoto stogo dangos elementų nusidėvėjimo nulemti pažeidimai („nuskilimai, pasislinkimai“), suteikia pagrindą spręsti, kad apdrausto pastato stogas negalėjo būti sugadintas staiga ir netikėto įvykio metu ir kad stogo dangos sugadinimo pobūdis atitinka Taisyklėse įtvirtintas nedraudžiamųjų įvykių sąlygas.

Vertinant draudiko nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotoje teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje konstatuojama, kad konkretūs faktiniai duomenys, gauti ekspertinio tyrimo metu, gali būti atmesti kaip įrodymai, jei manoma, kad jie nepagrįsti, nepatikimi ar turi kitokių trūkumų. Kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonių dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų⁵.

Kiekvienu atveju vertinamas eksperto išvados objektyvumas, nurodytų duomenų pakankamumas bei patikimumas ir eksperto išvadoje nurodytų faktinių aplinkybių buvimas konstatuojamas, kai nekyla abejonių dėl tų aplinkybių egzistavimo. Eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu šios išvados duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, jei jie neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių, ir jeigu, įvertinus ginčo šalių pateiktą įrodymų visumą, eksperto išvados duomenys leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad ekspertai, kurių išvadomis rėmėsi draudikas, atsisakydamas mokėti dalies stogo dangos sugadinimų išlaidas atlyginančią draudimo išmoką, vertino stogo dangos sugadinimų pobūdį ir jų atsiradimo priežastis, taip pat įvertindami galimą gamtinių jėgų poveikį stogo dangos defektams (jų įtaką defektų atsiradimo priežasčių nustatymui).

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015.

Pažymėtina, kad draudiko pasirinktų ekspertų išvados neprieštarauja Specialisto duomenims, kadangi Specialistas nenurodė jokių aplinkybių apie visiems stogo elementams (pvz. stogo čerpėms) dėl gamtinių jėgų poveikio padarytą žalą. Specialistas sudarytame stogo dangos sugadinimų apžiūros akte tik nurodė, kad dėl stipraus vėjo buvo nuplėštas stogo skardinimas. Kaip minėta, draudikas, remdamasis Specialisto nurodytais duomenimis, priėmė sprendimą mokėti draudimo išmoką pagal pareiškėjos atstovo pateiktus šios detalės sugadinimo remonto išlaidų duomenis.

Svarbu pažymėti, kad nors Specialisto atliktos stogo dangos apžiūros pagrindu sudarytame apžiūros akte buvo nurodyta, kad „čerpių danga yra vietomis sutrūkusi, nuskilusi“, tačiau minėtame dokumente nebuvo nurodytos čerpių dangos defektų atsiradimo priežastys ir nebuvo vertinamas galimas gamtinių jėgų ar konkrečių įvykio aplinkybių poveikis minėtiems stogo dangos elementams. Kadangi draudikas ekspertų parengtų išvadų pagrindu vertino stogo dangos sugadinimų pobūdį ir pateikė ekspertinius paaiškinimus apie stogo dangos elementų netinkamą įrengimą bei jų nusidėvėjimą, todėl draudiko vertinimas yra pripažįstamas objektyvesniu įrodymu apie stogo dangos defektų atsiradimo priežastis nei Specialisto stogo apžiūros duomenų pagrindu parengti bendro pobūdžio paaiškinimai apie užfiksuotus stogo čerpių defektus.

Be to, pažymėtina, kad draudiko išvados apie apdrausto pastato stogo dangos sugadinimų priežastis yra pagrįstos net keleto tinkamą kvalifikaciją įvertinti stogo dangos sugadinimų pobūdį ir nustatyti šių sugadinimų priežastis turinčių ekspertų. Pažymėtina, kad ekspertai pastato stogo dangos defektų apžiūros pagrindu draudikui pateikė detalius paaiškinimus apie užfiksuotų defektų pobūdį ir jų atsiradimo priežastis. Ekspertai taip pat vertino, ar stogo dangos elementų sugadinimų pobūdis yra būdingas gamtinių jėgų poveikiui (t. y. ar sugadinimai gali būti nulemti įvykio).

Todėl, remiantis Lietuvos bankui pateiktais įrodymais, darytina išvada, kad ekspertiniu vertinimu pagrįstos draudiko išvados, kad didžioji dalis apdrausto pastato stogo dangos sugadinimų nebuvo padaryti staiga ir netikėto įvykio metu, buvo parengtos, atlikus išsamius stogo dangos elementų sugadinimų pobūdžio ir priežasčių vertinimus, ir surinkus pakankamai duomenų draudiko išvadoms pagrįsti.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes ir, remiantis pateiktų įrodymų visumos įvertinimu, darytina išvada, kad draudikas objektyviais įrodymais pagrindė savo sprendimą atsisakyti pareiškėjai išmokėti visas pateiktoje stogo dangos remonto darbų sąmatoje nurodytas išlaidas atlyginančią draudimo išmoką. Pareiškėjos atstovo pateikti stogo čerpių defektų apžiūros duomenys negali nuginčyti draudiko įrodymų pagrindu parengtų išvadų ir pagrįsto sprendimo. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad pareiškėjos draudikui keliamas reikalavimas dėl papildomos draudimo išmokos mokėjimo yra atmestinas, kaip nepagrįstas.

Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.